

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többzori hirdetés árkedezményben részesül
 Nyitlatter sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Az új év politikai programja.

Aggodalmas kíváncsisággal várták Magyarország politikusai az új évet, hogy abban a ködös khaoszban, mely a közélet nagy kérdései fölött elterült, némi irányító fényt nyerhessenek.

Wekerle miniszterelnök és a még beteg Kossuth kereskedelmi miniszter válaszaiból lehet megállapítani a jövő képét. Természetesen e válaszok nem tartalmazzak részleteket a megoldás felől, mert azok csak akkor jutnak nyilvánosságra, midőn a kérdések teljesen megérték részint az Ó Felségével, részint az osztrák kormányval való tárgyalások folyamán. És ehhez hozzá kell tennünk, hogy a miniszteri válaszokban több olyan kifejezés is foglaltatik, melyek a magyar kormány mostani felfogását tüntetik fel, de hogy ez a felfogás a megvalósulásig hova fog módosulni. Arra a változó politikai helyzetnek s a váratlanul is felbukkanó nehézségeknek előre nem is sejtethető befolyása lesz.

Nagyon megnyugtató lehet nemzetünkre Wekerle és Kossuth szerint először is az, hogy közügyeinkben nemzetünknek legelső sorban felséges királyunk tanúsít legtöbb figyelmet, s amint Kossuth kifejezte *„nehéz helyzetünkben, a legfontosabb kérdések megoldásánál a leghőbb jóindulatot és támaszt éppen ősz uralkodónknál találjuk.”*

Élénk érdeklődéssel várták a választ a fuzió, vagy ami ennél is több és jelentősebb lett volna — egy új kormánypart kérdésére. Erre Wekerle csak azt mondta, hogy „mindent el kell követnünk, hogy az alkotmányos élet zavartalan folytonosságát, zökkenésektől ment sima átmenetet a jövőre nézve is biztosítsuk”. Ebből ki lehet érezni, hogy a helyzetet még nem tartják megérettnek és így a legfőbb feladatot a koalíció mostani alakjában való fenntartása képezi.

Valóban nincs is szükség változásra, amíg maga Kossuth, a függetlenségi párttal együtt vállalkozik: „a vederő erősebbé tételére”, melyet mint „reformot” az „európai helyzet teremtett meg.”

E kérdésnél megelégedéssel vehetjük, hogy úgy Wekerle, mint Kossuth szerint „az újabb tetemes költségek vállalásának egyensúlyaképp nemzeti érdekeink és különösen államnyelvünk érvényesülésére kell gondot fektetnünk.”

Hogy ez a kilátásba tett költségemelés milyen sullyal fog gazdaközönségünkre, iparosainkra és kereskedőinkre haramolni, az könnyen elképzelhető már a mostani kedvezőtlen helyzetből is.

A közel megoldást kívánó feladatok között kétségtelenül a bankkérdés dominál. Wekerle kijelentette, hogy arra törekszik, hogy *„mindenekelőtt a kormány egyetértő eljárását biztosítva juttassuk érvényre az államjogi és*

gazdasági szempontokat.” Kossuth pedig reméli, *„hogy az ő álláspontjának nem lesz lehetetlen bizonyos formák között érvényt szerezni.”* De hogy a kérdés még a kormány kebelében sincs eldöntve véglegesen, ezt gr. Andrássy ismeretes nyilatkozatain kívül Kossuth is bizonyítja, midőn azt mondja, hogy nem adta fel a reményt, hogy az ő megoldási tervéhez meg fogja nyerni a „kormány hozzájárulását”.

Ugy látszik tehát, hogy ez a két nagy kérdés megoldása még sok nehézségbe fog ütközni s nem csekély belső harcokat fog előidézni, melyek elkerülése Wekerle hatalmas erejét, bámulatos egyeztetési tehetségét és Kossuth bölcs megfontolását rendkívül igénybe fogja venni. Az igazat megvallva tehát, az újévi beszédekből megnyugvást nem merithet a nemzet, mert kétségtelenül új és erős harcok jelzését lehet azokból kiolvasni, sőt erre mutat a fuzió reményének teljesen szó nélkül való hagyása. Valószínű, hogy ez a jelentékeny feladat a pártok között még sok ideig fogja megoldás tárgyát képezni, pedig az is bizonyos, hogy belviszonyaink, gazdasági helyzetünk, az éppen nem barátságos külviszonyunkkal szemben nem nyújtanak elég erőt arra, hogy jövőnk elé teljes megnyugvással tekinthessünk.

A mi új évünk.

Alsófehér vármegye és Nagyenyed város tisztviselői s a helybeli állami hivatalok f. hó 1-jén testületileg megjelentek br. Bánffy Kázmír cs. és kir. kamarás, alispán előtt, hogy az új év alkalmából előtte, miut a m. k. kormány képviselője előtt tisztelegjenek s őt üdvözöljék. Dr. Luczédi J o k s m a n Ődön vármegyei főjegyző lelkes beszédben szólt az alispán közigazgatási érdemeiről s arról a tiszteletéről és szeretetről, melylyel őt munkatársai körülveszik. Báró Bánffy Kázmír alispán a meleg hangu üdvözlésre a következő szavakban válaszolt: „Tisztelt uraim! Szeretett kartársak! Kedves barátaim!

Koronás királyunk Ó Felsége iránt táplált hódolatteljes ragaszkodásuk és szeretetük megnyilatkozását főispánunk távollétében ezennel átveszem s azt az ő utján illetékes helyre fogom juttatni.

Az én személyemet ért megtszíteltetést hálás köszönettel veszem. Ezt annál is inkább tehetem, mivel ezen üdvözlésben és az elmondott jó kívánásokban némi meg nem szokott melegséget is éreztem.

Főjegyző barátom felemlítette az egy évvel ezelőtt lezajlott általános tisztújítás alkalmával elmondott úgynevezett programbeszédemben felsoroltakat és azt, hogy azoknak megfelelni is igyekszem.

Hogy az előirt és magam elé állított kö-

telességeknek miként feleltem meg, azt én nem tudom; de annak elbírálása nem is tartozik én reám. Azt a nagy közönség van hívatva elbírálni. Nem tagadom, hogy egy magam a kötelességeknek megjelenni nem tudék és nem is tudok; hanem ezen munkánál a ti közreműködésekre is szükségem van, amit ezután is kérek tőletek.

Hogy mi tisztviselők kötelességeinket kellőképp teljesíthessük: ahhoz többek közt *függetlenségre* is van szükségünk. Kétféle függetlenséget ismerek: vagyoni és erkölcsi függetlenséget. A vagyoni függetlenségről nem szólok; ez egy mindennapos elcsépeelt téma. A másiktól szólva engedjétek meg, hogy figyelmeztessem mindnyájunkat arra, hogy az *erkölcsi függetlenségünket igyekezzünk minden körülmények közt megőrizni*. A vagyoni függetlenségen esett csorbát ki lehet köszörsülni; de az erkölcsi függetlenségen támadt folytonossági hiányt pótolni, az ezen támadt leket bedugni s az ezen ejtett csorbát kiköszörsülni nem lehet.

A választott tisztviselő nem egy párt tisztviselője, hanem az egész megyéé, minden pártpolitikai vonatkozás nélkül. Ezért óva intelek benneteket és mindnyájunkat, hogy a *hivatalos dolgok intézésében ne vezéreljen minket pártpolitikai nézet, hanem mindig csak a tiszta közigazgatás és a magyar állameszme lebegjen szemünk előtt.*

Lehet, hogy az elmondottakban tulmentem ez alkalom-szabta határokon, de úgy tartom, hogy evvel tartoztam; s attól eltekintve is e meggyőződésem hangsúlyozása szívemen feküdt.

És most adjon Isten ugy nektek, mint kedves tieiteknek boldogságot, jó egészséget, a munkában kitartást! Az Isten mindnyájaitokat éltesse!”

Lelkes eljenzés követte az alispán szavait annak a jelétül, hogy bölcs szavainak meg volt az a hatása, melyet megérdemeltek.

A városházán a tanácselnök Z. Szócs Sándor üdvözölte dr. Varró László polgármestert, ki szíves szavakban válaszolva a tanács odaadó támogatását kérte. Nagyenyed város fejlesztése és felvirágoztatása nagy munkájában.

Az „A—r” mult számában egy 120 centiméteres vezetőkzikk terjeng, laposan és unalmasan, locsogva vég nélkül és okoskodva okosság nélkül. Zavaros összevisszaságban van fött összehordva sok minden, mintha csak egy munkaképtelenség miatt nyugalmazott professzor írta volna. Csak éppen arról az érdekes esetről nem beszél, hogy az anyaelnök pártja miképpen hirdette a magyar vezényszót, az iparfejlesztést, önálló vámterületet, a magyar bankot, a magyar külügyi képviseletet, magyar jelvényeket és ráadásul a perszonál-uniót. És hogyan csinálja meg ezek helyett a közös hadsereg költségeinek felemelését, az adó felemelését, az ujonczlétszám felemelését, a közös bankot, közös vámterületet, no még ráadásul a márczius 15. törvénybe ígtatása helyett a december 2. ünneplését. Arról sem beszél, hogy a párttagok legyenek rendületlenül hívei Kos-

uth Lajos elveihez; hanem arról ugyancsak, hogy hívek legyenek Fogarasshoz és az összes sógorokhoz. És beszél — ez jellemzi leginkább — beszélni merészel az adott szó szentségéről. Halljátok polgártársak? Ő akar titeket, becsületos magyar embereket arra oktatni, hogy mi az elv-hűség és hogyan kell az adott szót megtartani! A szerencsétlen

A madarak védelme.

Környekünkön nagyon sok a gyümölcs- és szőlőtermelő gazda, de nagyon kevés tudja, milyen hasznos dolgot tesz telen azzal, ha a hasznos madarakról gondoskodik. A legtöbb semmit sem törődik velük, a ki pedig tesz valamit, többnyire akaratlanul is kárt tesz. Kenyer-morzsaival etetik a madárkakat és nem tudják, hogy ezzel biztos pusztulásuknak lesznek okozói. A ki merlegelni tudja, hogy mily óriási kártól mentenek meg bennünket a rovarpusztító madárkák, az bizonyosan nem fogja sajnálni azt a kis fáradságot a melyet telen gondozásukra fordíthat. A kérdés csupán az, hogy válasszuk ki a sok közül a leghasznosabbakat. A veréb sok kártételével csaknem lerontja azt a hasznót, a mit tavasszal, fiókáinak nevelésekor a gyümölcsösökben tesz. A pacsirta magvakat is fogyaszt, nem kizárólag rovarevő. A fecske kizárólag rovarevő, de felévig távol van és vándorútjában sokat elpusztítanak az olaszok.

Egész évben nálunk van és csapatos járása révén is a legtöbb hasznót hajt a c z i n g e. A mi vidékünkön különösen a fekete fejű és begyű, sárga hasú szőnczinege, meg a fekete búbos, szürke kis barát-czinege látogatja. Ezeket ajánlhatjuk első sorban a madárvédők figyelmébe. Kevés az ő igényük. Hiszen a magot csak akkor keresik fel, mikor a föld fagyos vagy hólepel borít mindent. Hogy ezt a néhány kemény hónapot, vagy hetet kibírják, hogy a megfagyástól és az éhhaláltól megmenekülhessenek, e végre két eszközhöz fordulhatunk.

Az egyik eszköz az odvas faból készített költőházikó. Kapható a Magyar Ornithologiai Központ által megszabott és felülvizsgált kivitelben 70 fillérével a Magyar Mezőgazdák Szövetségében, Budapesten, V. Alkotmány-utca 31. Az ilyen költőházikót keves fűrészpórral behintve szilárdan odaerősítjük (összel vagy télen) a nagyobb fák derekára, délnek fordított nyílással, legfeljebb ember magasságban. Ha magasabba tesszük, akkor csak veréb költözik bele. A macskák és egyéb madárellenségek ellen tövises ágakkal vagy szöges dróttal biztosítjuk a leendő kis otthon, a mely ha csendes helyen van, bizonyosan nem sokáig vár lakóira. A másik eszközünk a madarak etetése. A ki gyönyörködni akar a kedves szárnyasok vidámságában, az ne zárja őket kalitkába, hanem csalogassa őket ablakára. Bejönnek azok a városba is szívesen egy kis fagyú-olvasztékra, ha azt tők-és napraforgó-maggal elegyítjük. Ez a legkedvesebb elődelük, mert legjobban hasonlít a természetes táplálékukhoz a kövér kukacokhoz és pondrókhoz. Az etető helyet megfelelő földdel védhetjük a hó és a ragadozó madarak ellen, a minőt a fent említett czégtől is szerezhetünk. A ki maga akar ilyen kis etető házat, madár-Laczikonykát szerkeszteni, annak szívesen megmutatja a mintáját egy sétatéri ház tulajdonosa. A Laczikonyhá vendégei pedig majd bőségesen fizetnek, a jövő nyáron.

Vegyes hírek.

— *Olvassóinknak boldog új esztendőt kívánunk.*

— **Szilveszter-estély.** A szegény tanulókat segélyező egyesület szépen sikerült tea-estélyt rendezett a múlt év utolsó estéjén a balteremben. Az egész estét jó hangulat, vidám kedv jellemezte. A műsort Fülöp Judit k. a. nyitotta meg kellemes zongorajátékkal. Tóbis Jenő úr monologot adott elő; Habekoszt Alajosné urnő és Váro Margit k. a. enekükkel szereztek élvezetet és okoztak valódi gyönyörűséget. Végül Winkler Lia k. a. az ő bravúros előadó és jellemző művészetével szeretetreméltó kedvességével alakított egy fiatal aszonyt, ki kesőn hazatérő férjét a szemrehányások özönével fogadja, őt szóhoz jutni egyáltalán nem engedi; míg végre a felreertes kiderül s a panaszos hangok a szívbeli őszinte örömmel adnak helyet. Hogy a férj szerepének alakítója Folyovics József úr, ki csak arczjátékot folytatott, ebben is, mint mindig, kitűnő volt, azt főléseges is mondhatunk. A műsort hajnalig tartó táncz követte, melyet csak éjfélkor szakított félbe a barátságos és szíves b. u. é. k. üdvözlés, melyben az egész közönség családias közvetlenséggel vett részt. Legjobban jellemzi a jókedvet, hogy a fiatalok kíváncságra vasárnap d. u. 5—8-ig ugynevezett „morzsa” lézen.

— **Újévi üdvözlés megváltása.** Br. Bánffy Kázmír alispán 20 koronával váltotta meg az újévi üdvözléseket. Ez összegből 10 kor. a szegénytanulókat segélyező egyesületnek, 10 kor. a Prot. Nőegyletnek küldött.

— **Az olaszországi borzalmas föld-rengés** részleteiről egyre-másra érkeznek a tudósítások, sőt arról a fosztogatásról is, melylyel szervezett bandák üzletszerűen foglalkoznak. Megközelítőleg sem sikerült meg az áldozatok számát megállapítani. Némely hírek 150 ezerre teszik a halottak számát. A szemtanúk hajmeresztő részleteket beszélnek. A király bejárta az elpusztult vidéket, meglátogatta a sebesülteket. Ezen útjában egy vidéki nagyság, alighanem anyaeinök, hosszadalmas ovációval akarta fogadni. A király azonban a tapintatlan okvetetlenkedőt erőlyesen leintette: „Ugyan ne bolondozzék!”

— **Tömegsztrájk** Budapesten és Kolozsvárott. Andrassy Gyula gr. belügyminiszter rendeletet adott ki, melylyel a magyarországi vas- és fém munkások szövetségét s a budapesti asztalossegédek szakszervezetét feloszlatta. Erre a rendeletre a munkásság 24 órai sztrájjal felelt. Budapesten december 31-dikén körülbelül 90.000 ember nem dolgozott; sőt az üzletek alkalmazottainak egy része is sztrájkolt, s így a forgalom úgy szólván teljesen szünetelt. A lapok nem jelentek meg; kávéházakban esti 6 óráig nem lehetett kapni semmit. Tüntető felvonulás és meggyűlés is volt, de nagyobb foku rendetlenség nem történt. Kolozsvárott is sztrájkoltak a vas-, fém-, fém munkások, nyomdászok, szabómunkások és cipészek. Itt a tüntető menet a rendőrség eloszlatta, miközben több sebesülés történt.

— **Thea-estély.** A nagyenyedi Szegény Tanulókat Segélyező Kör a Szilveszterestély emelkedett hangulatával és kedélyes szórakoztatásával különösen meglegedett közönség felhívása s a fiatalok közkívánata folytán folyó hó 3-án vasárnap du. 5—8 óráig a régi városháza nagytermében 60 filler belépti díj mellett műsoros és tánczcal egybekötött teázást rendez. Erre a nagyérdemű közönséget az idő rövidségére való tekintettel ezen az uton hívja meg, s a jótekonny csel érdekében számos megjelenést remél. Mindkét estély jövedelméről nyilvánosan egyszerre fog beszámolni.

— **Iparkamarák országos gyűlése az adóreform kérdésében.** Az ország kereskedelmi és iparkamarái decz. hó 29-én gyűlést tartottak a budapesti kamaránál, hogy az adóreformok közvetlen képviselőházi tárgyalása előtt a mindenki által magára hagyott iparos és kereskedő osztály érdekében még egyszer felszólaljanak. A kamarák annak idején külön-külön nagy emlékiratokban fejtették ki a kormány előtt a kereskedőknek és iparosoknak az adójavaslatokkal szemben támasztott óhajait és panaszait. Később szükségesnek találták, hogy a városokkal egyetemben a főváros által egybehívott országos nagygyűlésen közös fölépéssel igyekezzenek a képviselőtökre bizott osztályok érdekeit szolgálni. Az egyes kamarák székhelyükön és kerületük szétszórta városaiban tartott érdekeltségi gyűléseken bevonták e mozgalmak hullámaiba magukat a kereskedő és iparos osztályok széles rétegeit is s amikor országszerte alapszabály megmozdult az egész iparos és kereskedő közönség, a kamarák országos mozgalma azzal jutott nyugvó pontra, hogy a pénzügyminiszter meghívta a kamarák és más érdekképviselőket megbízottait az adóreformok ügyében való tárgyalásra. A tárgyalások során a pénzügyminiszter 42 pontra terjedő módosítást helyezett kilátásba. Annal nagyobb megnyugvással vették a kamarák e módosításokat, mert csaknem ugyan azokat helyezte kilátásba a magyar városok képviselőinek is. Nagy megdöbbenést keltett azonban most a pénzügyi bizottság tárgyalása, melyből kiderült, hogy a módosítások nagy része elő sem terjesztetett, sőt a kormány az iparos és kereskedelmi érdekeltség kárára szolgáló, a törvénytervezettel szemben is hátrányos módosításokhoz járult hozzá. Ez a lehangoló tény arra indította a kamarákat, hogy a közvetlen képviselőházi tárgyalás előtt még egy közös tanácskozást tartsanak s annak során meg egy kísérletet tegyenek a cserben hagyott ipari és kereskedelmi érdekek védelmére.

— **Tánczestély.** A nagyenyedi prot. nők szegényeket és betegeket segélyező egyesület és a nagyenyedi szegény tanulókat segélyező kör báró Bánffy Ferenczné, báró Bánffy Kázmírné, báró Kemény Árpádné, dr. Nagy Albertné, báró Wesselenyi Ferenczné, báró Bánffy Ferencz, Carleusa Fülöp. Fogarassi Béla, Gáspár János, dr. Inczedy-Joksmán Ödön, dr. Jeney Elek, báró Kemény Árpád, báró Kemény György, báró Kemény Pál, Kenessey Béla, Kiss Bálint, dr. Nagy Albert, Pogány János, Szabó Albert, gróf Teleky Ádám, Török Bertalan, dr. Varró László, báró Wesselenyi Ferencz, lovag Winczenti Lajos, lovag Winczenty Miksa, Wita Ödön, Zeyk Dániel és Zeyk Kálmán védősége alatt 1909. év január hó 9-én a régi városház disztermében jötekonny-czeli tánczestélyt rendez. Kezdeté este 9 órakor. Belépődíj: személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Rendezőség: Báró Bánffy Kázmír elnök, Beretzky Miksa alelnök, dr. Garda Kálmán alelnök, Zayzon János pénztáros, Baranyai Károly ellenőr. Balázs Endre jegyző, és 87 bizottsági tag.

— **Nyilvános köszönet.** A Nagyenyedi Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesületének újévi üdvözlés megváltása czimén ifj. Graef János kereskedő úr 20 koronát, Albert Iván főmérnök úr 10 koronát adományoztak. Fogadják egyesületünk hálás köszönetét. Zayzon János pénztáros.

— **Mulatság.** Magyarigeuben december 27-én az állami iskola helyiségében zárt-

körü tarisznyás táncmulatságot rendeztek (egy pár ifju) a magyarigeni kaszinó javára — azonban kevés sikerrel, ami az anyagot illeti. Egyébként a jelen voltak (mindössze 5 család) igen kedélyes estét töltöttek el. Ott voltak: Csuka Domokos főszolgabíró, Kocz Albert, Sükösd Gerő, Karakas Zsigmond (Czelna), Gábos Sándor (Sárd) családjukkal. A rendezőség máskor nagyobb gondot fordíthatna a rendezésre, gondoskodjék fiatalemberekről és ne kényszerítse a hölgyeket az unalomra. Alig egy pár fiatal ember volt — és mellettük egy óriási hölgyesereg. Felülfizettek Csuka Domokos főszolgabíró, Sükösd Gerő 5—5 koronát, Karakas Zsigmond, Margineán Miklós 2—2 koronát, Czirkó Péter 1 koronát Nem jelentek meg, de a kaszinó javára küldöttek dr. Kisbackné, Bartók Dénes 3—3 koronát és Domsa János 2 koronát.

— **Az Országos Gyermekekvédő Liga** mint tanoczközvetítő. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy az Országos Gyermekekvédő Liga feladatát képezi egyéb humanus tevékenysége mellett a kereskedő és iparos tanoncok elhelyezése és közvetítése is. Teljes bizalommal forduljon tehát közvetlenül az a kereskedő vagy iparos a nevezett Liga alelnökségéhez (Budapest, Bulyovszki utca 23. szám) a kinek tanoczkokra van szüksége.

— **Az „Országos Magyar Iskola Egyesület“** 1909 évi naptára Ábrányi Emil és Szundy Károly szerkesztésében a napokban jelent meg. Az izléses kiállítás napra az egyesület beszámolója és czéljainak rendkívül ügyes, agitatórius ismertetése mellett új dolgokat is nyújt. A naptárak közismert — rendszerint összetakolt — szép-irodalmi rovata helyett igen tartalmas cikkekkel közli a magyar nemzeti kulturáról. Halász Ferenc min. tanácsosnak a „Nemzeti népnevelés“ről írt nagyszerű közleménye a nemzeti kulturpolitikával foglalkozók között előreláthatólag feltűnt foglalkozni; Ábrányi Emil, a magyar föld, magyar haza és magyar társadalomról írt poetikus cikke és sok más érdekes közleménye alapjau megérdemli a naptár, hogy minél szelesebb körben elterjedjen. A naptárt levélbeli kívánságra és 60 fillér beküldése ellenében mindenkinek megküldi az egyesület központi irodája (Budapest, közeponti városháza, I. kapu, felemelet, 41. ajtó, telefon 213—65.)

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, nyílen lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan a biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírta el a közönséges csukamajolajat, a

Scott-féle Emulsiót

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamajolaj.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Kristalin.** Aki ezt a kiváló szépítőszert csak egyszer is használta, az sohase

fog más szerrrel kísérletezni, hogy bőrét higiénikusan ápolja. A Kristalin egy növényből összeállított kristálymassza, mely a bőrt fiatalítja és szépíti. Széplők, vimberlik, májfoltok s minden arcztisztatlanságok rövid időn belül eltűnnek. Egy üvegdoboz ára 3 korona. Próbadoz 50 fillér. Kapható mindenütt. Póstan naponta küldi szét a vezérképviselet: Budapest, Baross-utca 91. 341 1—5

— **Egger mellpasztillái** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségűnél és elnyalkásodásnál, felülmulhatlanok a torok és légzési szesvek működési zavarainál, a g-omrot nem rongják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában. Doboza 1 kor. és 2 korona. Próbadoz 50 fill. Főrak ár Nádor gyógyszerár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

— **Osztályorsajegyet** vásároljunk Bogdany S. bankházában Budapest, Károly-körút 20., mert Bogdany szerencsése páratlan.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

—1908. végreh. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Henter Miklós végrehajthatónak Stoja Sofron nagyszabenyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 46 kor. 80 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. járásbíróság) területén levő Sorostély község határában fekvő a sorostélyi 586. sz. tjkvben A + 2., 3., 4. r. sz. 1192., 2544., 2547. hr. sz. alatt foglalt Stoja Sofron nevére felvett ingatlanokra az árverést 1912. évi február hó 11-ik napján délután 11 órakor Sorostély községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is adatni fognak, de nem a V. h. u. 26. §-ban megírt bányadon alól.

Árverezni szándékozik végrehajtható és képviselőjének valamint V. h. u. 21. §-ban megállapított kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 202 kor. 40 fill. közzéadásban, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Vizakna, 1908. évi november hó 19-ik napján.

Korinszky,
kir. jbró.

343 1—1

GANZ-féle villamossági részv.-társ nagyenyedi építészvezetősége

162 — 18 Főter 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek stb. teljes villamos, világítási és erőátviteli berendezésének teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi.

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választéku minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad.

Értekezni reggel 8 órától este 6-ig lehet.

Pályázati hirdetés.

A református Bethlen-kollégium Előjárósága pályázatot hirdet a Bethlen-kollégium (főgimnázium, néptanítóképző és gyakorlóiskola) orvosi állására.

Ezen állás köteleességei: a kollégium összes tanulóinak a főhatóságilag megállapított „Utastás“ szerinti gyógykezelése, az iskolai kórház vezetése, tanácsadás iskolai egészségügyi kérdésekben; az egészségtan tanítása a főgimnáziumban heti 2, és a néptanítóképzőben heti 1 órában.

Javául a Bethlen-kollégium pénztárából évi 1300 kor. havi előleges részletekben.

Felkérjük a pályázni óhajtokat, hogy pályázatukat 1909. január 20-ig, kellően felszerelve, a Bethlen-kollégium Előjáróságához czímzetten adják be.

A pályázati kérvényhez mellékelendő: keresztelő levél, orvosi oklevél, egészségtan-tanári oklevél és szolgálati bizonyítvány eredetiben, vagy hiteles másolatban.

Megjegyzendő, hogy iskola-orvosi és egészségtan-tanári képesítéssel nem bíró orvos megválasztása esetén is egyelőre csak egy-egy évi ideiglenes alkalmazásra számíthat.

Az „Utastás“, valamint a kötendő szerződés szövege a Bethlen-kollégium gazdasági irodáján a hivatalos idő alatt bármikor megtekinthető.

Nagyenyed, 1908. december 21.

Gáspár János s. k., Fejes Áron, s. k.,
főgondnok. jegyző.

342 2—3

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi készítmény várni lehet.

Óra az egészségnek, fertőtlenít, erősít és elzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

== Szükséges minden háztartásban ==

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYŐR.

Kapható mindenütt. 191 10—20

Lőcsei Sp. Lajos-féle

NAPTÁR

kapható Cirner J. József és Földes Ede kereskedéseiben.
Ára 30 fillér.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

40 31-50

167 15-15

Fektor

az egyetlen
hashajtó limonádé.

kellemes ízű, gyors és
biztos hatású.

Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt. Üvege 80 fill.
„KOLUMBUS” vegyszertári gyár részvénytársaság
Budapest, VIII., József-utca 16-18.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tóvis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzseplők, motorok, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan aczélféjű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok. Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok Beoses pártfogást kér

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

95-104

<p>Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.</p> <p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p> <p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.</p> <p>Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le.</p> <p>Állandó betétet 5% kamattalá mellett fogad el.</p>	<p>Uzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.</p>	

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet I. fajtisza anyagra.

Alsófehér m. Gyümölcsfák, disz- és kerítésnövények stb.

Memes szilvacsemetékben nagy készlet.
Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjevezéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

391 94-104

A még eladható I. oltványkészletünk jegyzéke:

4,000 drb. Burgundi fehér	5,000 drb. Muscat Ottonel.
10,000 " Furmint (Som).	6,000 " Chasselas blanc
15,000 " Ezerjő.	6,000 " " rouge.
4,000 " Kövérszőlő.	1,500 " Tokaj angevine.
2,000 " Leányka.	3,000 " Ezeréves Magyarország emléke (Millenium.)
10,000 " Mézes fehér.	2,000 " Madelaine Royal.
25,000 " Olaszrizling.	2,000 " " Angevine.
4,000 " Rulandi.	7,000 " Passatutti.
8,000 " Muscadele de Bordelaise.	1,000 " Muscat Csaba gyöngye (igen keresett faj.)
3,000 " Tramini.	5,000 " " Hamburg blanc,
3,000 " Veltelini.	
6,000 " Burgundi kék, nagy.	
1,000 " Carbanet franc.	
5,000 " Muscat Alexander.	
2,500 " Lunel.	

és még a felsoroltakon kívül ca. 50 igen finom csemegefajban készlet fajokként 50-500 drbig.

<p>Óh jaj!</p> <p>Megfojt ez az átkozott köhögés.</p>	<p>Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak</p> <p>Egger mellpasztillái, az étvágyat nem rontják s kítűnő ízűek. Doboz 1 kor. és 2 korona. Próba doboz 50 fillér.</p> <p>Fő- és szétküldési raktár: „Nádor” gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körut 17.</p> <p>Nagyenyeden kapható: U. Kovács József, Bethlen Gábor gyógyszertárában. Novák István Arany csillag gyógyszertárában.</p>	<p>Éljen!</p> <p>osakhamar meggyógyított</p> <p>226 15-26</p>
--	--	--

Nyomtatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.